

Videoboodschap Minister Caroline Gennez – Women Peace and Security Seminar

Beste allen,

Ik ben zeer vereerd vandaag virtueel aanwezig te mogen zijn tijdens dit seminarie in het kader van Women Peace and Security, georganiseerd door de Belgische Defensie binnen het Belgische EU-voorzitterschap.

Ik hoop dat dit seminarie het begin van een nieuwe traditie van meer *vrouwelijke* samenwerking kan betekenen op het vlak van 3D: Development, Defence and Diplomacy.

Wat ontwikkelingssamenwerking betreft, vormen recente en actuele geopolitieke ontwikkelingen een complex gegeven:

Zo woedt de oorlog in Oekraïne bijvoorbeeld onverminderd voort.

Oekraïne is momenteel geen partnerland van de Belgische ontwikkelingssamenwerking, maar ons land zal er binnenkort wel actief worden in de wederopbouw. Het is immers van belang om -naast politieke en militaire steun- ook de lokale bevolking permanent bij te staan en te helpen.

Ook in Oekraïne schuiven we de 3D-aanpak naar voren, om zo onze Belgische impact te maximaliseren én een solidair Europees antwoord te blijven bieden tegen de Russische agressie.

Onze inspanningen in Oekraïne zullen overigens *niet* ten koste gaan van onze 14 partnerlanden, of beter gezegd ten kost van onze steun *aan de bevolking* in onze 14 partnerlanden.

Want of het nu gaat om steun aan Palestijnen -waar we recent nog noodgedwongen humanitaire hulp vanuit de lucht hebben gedropt, in goede samenwerking met Defensie-, of het gaat om het bieden van hulp aan de bevolking in de Sahel -waar de uitdagingen enkel toenemen-: internationale solidariteit *is* en *blijft* essentieel.

Internationale solidariteit houdt in dat we de lokale bevolking blijvend steunen. Dit zowel *materieel* -want de humanitaire noden blijven stijgen-, maar ook *principeel* -om het verder ondergraven van de rechtstaat tegen te gaan-.

We streven dus naar een gebalanceerde, pragmatische houding, met een blijvende verdediging van *waarden* en *principes*.

De Woman Peace and Security agenda is steeds meer van belang – dat staat absoluut buiten kijf.

Ik illustreer dit kort met een aantal voorbeelden:

Eerder deze week op het Europees Humanitair Forum (EHF) hebben we samen met dhr. Mukwege en onze Europese ontwikkelingspartners besproken hoe we vrouwen in de Democratische Republiek Congo -en zeker in Oost-Congo- beter kunnen steunen na en beschermen tegen seksueel geweld.

Onze samenwerking met DRC bevat momenteel al behoorlijk wat steun voor vrouwen. Vrouwen in Afrika zijn en blijven de eerste bouwsteen van de maatschappij. Ze zijn vaak de

Videoboodschap Minister Caroline Gennez – Women Peace and Security Seminar

voornaamste broodwinners binnen het gezin en staan meestal in voor de opvoeding van kinderen. Het is essentieel om hen materieel én principieel te ondersteunen.

Speciale aandacht geven we aan de strijd tegen seksueel geweld, in het bijzonder als oorlogswapen: we kunnen hier niet streng genoeg tegen optreden.

Woman Peace and Security is dan ook één van de rode draden van ons buitenlands beleid. We hebben hiervoor een sterke samenwerking tussen Defensie, Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking.

En net daarom hebben we besloten om vanaf dit jaar actief te werken aan een nieuw programma inzake de coaching en mentoring van vrouwelijke leiders in Burundi, in samenwerking met het Egmont Instituut.

Dit versterkt gender equality, vergroot de vrouwelijke participatie en het vrouwelijke leiderschap in de samenleving. Bovendien kan zo ook gender-based violence in de Burundese post-conflict situatie aangepakt en verder voorkomen worden. Dit via het versterken van vrouwelijke weerbaarheid en het creëren van vrouwelijke rolmodellen.

Ook ons nieuwe Civic Space Initiatief zal zorgen voor een versterking en amplificatie van vrouwelijk civil society engagement. Hiertoe zullen we samenwerken met internationale en lokale NGO's. In Burkina Faso bijvoorbeeld rond Female Genitale Mutilation (FGM), of in Palestina waar we mensenrechtenorganisaties geleid door vrouwen en jongeren centraal plaatsen.

Het luisteren naar de lokale culturele en sociale normen staat daarbij centraal. Conflict- en post-conflict dynamiek kan enkel overwonnen worden indien we de complexiteit ervan volledig doorgronden. Local ownership staat daarbij centraal.

Woman Peace and Security dient in de toekomst continu te worden geëvalueerd en verbeterd. Op vlak van *best practices* and *lessons learned* hebben we vanuit ontwikkelingssamenwerking zeker input te geven. Daarin spelen zowel de academische literatuur op vlak van fragiliteit als onze eigen ervaring mee. Een aantal lessen zijn de volgende:

Een 'one-size-fits all approach' is ten allen kosten te vermijden. Ook op het vlak van ontwikkelingssamenwerking met fragiele lidstaten, kan geconstateerd worden dat de situatie van vrouwen in Rwanda totaal verschilt van deze van meisjes en vrouwen in de Sahel.

Zelfs binnen één land bekleedt de vrouw vaak verschillende rollen en posities. Daarom moet er aandacht zijn voor intersectionaliteit. Een vrouw in de stad heeft niet per sé dezelfde noden als een vrouw uit een kleine gemeenschap. De rol van vrouwen in fragiele of post-conflict situaties dient dus versterkt te worden afhankelijk van haar positie en context binnen de maatschappij. Dat is wat we ook doen binnen ontwikkelingssamenwerking.

Een goede 'division of labour' tussen de EU-lidstaten onderling, maar ook vis-à-vis de Verenigde Naties en haar agentschappen is van essentieel belang. Geografisch of thematisch gezien beschikken niet alle EU-lidstaten of VN-instanties over even veel

Videoboodschap Minister Caroline Gennez – Women Peace and Security Seminar

expertise. Het is cruciaal om mekaar steeds aan te vullen, vooral bij activiteiten in moeilijkere, fragielere situaties.

Ons EU-voorzitterschap en dit seminarie is een uitgelezen kans om deze *division of labour* verder te exploreren en te versterken. Dit betekent bovendien dat ze verder vervrouwelijkt dient te worden. Iets waar we binnen de Belgische ontwikkelingssamenwerking overigens redelijk ver mee staan.

Tot slot meen ik dat het tijd is om de meer traditionele ontwikkelingsbenadering -met focus op onder andere gezondheid, onderwijs, landbouw- aan te vullen met meer inzet op communicatie naar de lokale bevolking, in eerste instantie naar vrouwen en de jeugd.

Hierbij moet de meerwaarde die België en Europa kunnen betekenen, beter worden uitgelegd. In een wereld van toegenomen desinformatie en *fake news*, is het nog eens zo belangrijk om uit te leggen wat we doen, en waarom.

En die 'wat wat doen' is niet enkel gericht op leveren van materiele hulp, maar evenzeer op principiële steun voor een rechtskader, waarin de belangen van vrouwen maar ook minderheden zoals LGBTQI+ niet gediscrimineerd of achtergesteld worden.

Ontwikkelingssamenwerking is een werk van lange adem. Toch blijft flexibiliteit nodig om op korte termijn te kunnen schakelen naar landen waar een acute crisis heerst. Op dat vlak ben ik zeker dat dit seminarie, en zeker operationele reflecties op vlak van Woman Peace and Security, nuttig kunnen zijn om ons te versterken.

Ik dank u voor uw aandacht en wens u een uitstekend seminarie toe.

* *
*